

Ecologische beoordeling gebiedsontsluitingsweg Grunopark

A&W-notitie: 23-385a

opdrachtgever GEM meerstad CV

projectcode 23-385a

auteur(s) [redacted]

status Definitief

datum 6 augustus 2025

autorisatie [redacted]

kwaliteitscontrole [redacted]

uitvoerder

Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv
Suderwei 2, 9269 TZ Feanwâlden
Matrix II k1.05, 1098 XH Amsterdam
Tel. 0511 474764, info@altwym.nl, www.altwym.nl

Inhoud

1. Inleiding	1
2. Plangebied en plannen	2
2.1 Plangebied	2
2.2 De plannen	2
3. Gebiedsbescherming en beoordeling	4
3.1 Natura 2000-gebieden (Voortoets)	4
3.2 Natuurnetwerk Nederland	5
3.3 Overige vormen van gebiedsbescherming	5
3.4 Conclusie gebiedsbescherming	5
4. Soortbescherming en beoordeling	6
4.1 Algemeen	6
4.2 Vissen	7
4.3 Amfibieën	7
4.4 Vogels	8
4.5 Vleermuizen	11
4.6 Overige zoogdiersoorten (exclusief vleermuizen)	15
5. Zorgplicht	18
5.1 Specifieke zorgplicht Natura 2000	18
5.2 Specifieke zorgplicht flora en fauna	18
5.3 Algemene zorgplicht	19
6. Conclusie	20
7. Literatuur	22
<i>Bijlage 1 Ligging van de ontsluitingsweg ten opzichte van de bomen in het gebied</i>	<i>23</i>

Referentie

E. van der Heijden 2025. Ecologische beoordeling gebiedsontsluitingsweg Grunopark. A&W notitie 23-385a.
Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden

Foto's 1 t/m 3: Impressie van het plangebied (foto's GEM Meerstad CV en A&W). De bovenste foto laat één van de gebouwen zien die in het kader van de aanleg van de weg wordt gesloopt. De middelste foto betreft een lijnvormige bossingel langs agrarisch grasland. Beide landschapselementen worden doorsneden door de ontsluitingsweg. De onderste foto is een overzicht van de parkeerplaats bij het Grunopark. Ook dit parkeerterrein wordt door de ontsluitingsweg doorsneden.

Figuur 1: ligging van het plangebied in de omgeving.

1. Inleiding

GEM Meerstad CV heeft het voornemen om een ontsluitingsweg aan te leggen langs de zuidkant van de Grunoplas (gemeente Groningen). Er is eerst onderzoek nodig om te bepalen hoe de beoogde werkzaamheden zich verhouden tot de ecologische wet- en regelgeving. Dit betreft o.a. de Omgevingswet (Ow), de regelgeving omtrent het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en overige gebiedsbescherming. GEM Meerstad CV heeft Altenburg & Wymenga Ecologisch Onderzoek B.V. (A&W) opdracht gegeven om deze ecologische beoordeling uit te voeren.

Deze ecologische beoordeling is uitgevoerd in de vorm van een quickscan. Een quickscan geeft een overzicht van alle (mogelijk) voorkomende beschermde natuurwaarden binnen en nabij het plangebied en alle vormen van gebieds- en soortbescherming die daarop van toepassing zijn. Er is beoordeeld of de beoogde werkzaamheden invloed (kunnen) hebben op beschermde natuurwaarden en of er daardoor sprake is van een conflict met de wet- en regelgeving. Met aanbevelingen is geadviseerd hoe daarmee kan worden omgegaan.

Het onderzoek naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde natuurwaarden is gebaseerd op twee benaderingen. Als eerste zijn recente bronnen geraadpleegd (verspreidingsatlassen, recente onderzoeksrapporten, overzichtswerken en websites) over de aanwezigheid van beschermde gebieden en soorten in en nabij het plangebied. Er is daarbij onder andere gebruik gemaakt van bestaande informatie over het voorkomen van soorten, waaronder de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en Terpstra (2023). Daarnaast is op 19 augustus 2024 een oriënterend veldonderzoek uitgevoerd. Daarbij is gelet op de (mogelijkheden voor de) aanwezigheid van beschermde en/of kritische soorten en de kans op negatieve effecten hierop als gevolg van het voornemen.

Altenburg & Wymenga Ecologisch Onderzoek B.V. presenteert in deze notitie de resultaten van een onafhankelijk ecologisch onderzoek. Het onderzoek spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het onderhavige plan of een bepaalde ontwikkeling. Landschappelijke, archeologische of cultuurhistorische waarden komen niet aan de orde. Aan deze ecologische beoordeling kunnen geen rechten worden ontleend.

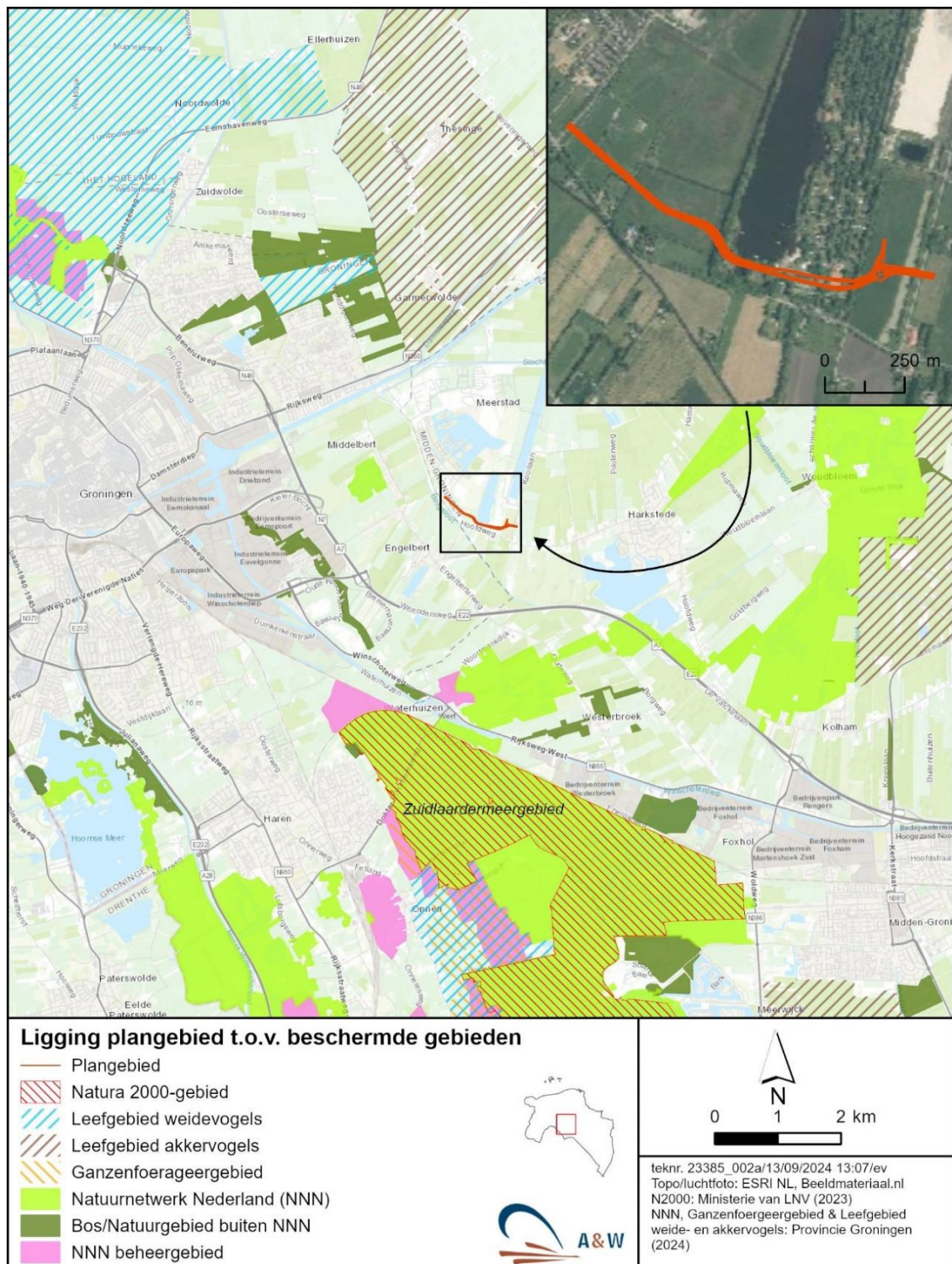
2. Plangebied en plannen

2.1 Plangebied

Het plangebied omvat het tracé van een nieuw aan te leggen weg (zie paragraaf 2.1). Het plangebied is gelegen langs de Hoofdweg ter hoogte van de Grunoplas en het Grunopark nabij het dorp Engelbert (provincie Groningen) (zie figuur 1). In de huidige situatie bestaat het plangebied uit een parkeerplaats, een aantal gebouwen ten behoeve van recreatieve faciliteiten in de omgeving en een klimpark. Verder staan verspreid in het plangebied verscheidene bomen. Het gaat hier onder andere om twee noord-zuid georiënteerde boomsingels. Het plangebied doorsnijdt ook agrarische percelen met extensief beheerde graslanden, deze zijn onderdeel van het gebied de Wierden. Aan de noordzijde wordt het plangebied begrensd door de Grunoplas. Hier ligt een waterskibaan.

2.2 De plannen

Voor de ontsluiting van de Wierden en het Grunopark wordt langs de zuidkant van de Grunoplas een weg aangelegd. Deze loopt deels parallel aan de Hoofdweg. In het kader van de aanlegwerkzaamheden wordt een deel van de bebouwing in het gebied verwijderd. Dit geldt ook voor het aanwezige Klimpark. Het verwijderen van het Klimpark is overigens al getoetst aan de natuurwetgeving door van Assen (2024). Daarnaast wordt een aantal bomen en struiken verwijderd. Dit geldt ook voor een deel van de singels die aan de west- en oostzijde van het Grunopark liggen. Deze worden over een lengte van ongeveer 20-30 meter doorsneden door de weg. Dit betekent dat de struiken en bomen hier worden gekapt. Daar waar de geplande weg sloten doorkruist worden deze gedempt. In figuur 1 is de ligging van het tracé van de ontsluitingsweg in het gebied gevisualiseerd. In de kaart in bijlage 1 is aangegeven welke bomen in het gebied door de aanleg van de weg worden verwijderd.

Figuur 2: ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden.

3. Gebiedsbescherming en beoordeling

In Nederland zijn de meeste beschermde natuurgebieden beschermd volgens de Ow (de Natura 2000-gebieden) of volgens regels omtrent het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Daarnaast kunnen natuurgebieden ook zijn beschermd via de Omgevingsverordening van de provincie en een gemeentelijk omgevingsplan.

3.1 Natura 2000-gebieden (Voortoets)

In deze quickscan heeft de beoordeling van effecten op Natura 2000-gebieden de status van een Voortoets. Het gaat daarbij om de vraag of een plan (significant) negatieve effecten kan veroorzaken op de aangewezen natuurwaarden van de Natura 2000-gebieden. Daarnaast is de specifieke zorgplicht Natura 2000 van belang; deze wordt in hoofdstuk 5 besproken.

Het plangebied ligt tussen Meerstad en Harkstede (figuur 2). De drie dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn *Zuidlaardermeergebied*, *Drentsche Aa-gebied* en *Leekstermeergebied*. Deze natuurgebieden liggen ongeveer op een afstand van respectievelijk 3, 9, en 8 kilometer van het plangebied. Overige Natura 2000-gebieden liggen op aanzienlijk grotere afstanden.

De bescherming van Natura 2000-gebied is gericht op de natuurwaarden waarvoor het natuurgebied is aangewezen. Hiervoor zijn zogenoemde instandhoudingsdoelen geformuleerd. Voor het *Zuidlaardermeergebied* en *Leekstermeergebied* (Vogelrichtlijngebied) zijn dat een aantal broedvogelsoorten en niet-broedvogelsoorten. Het *Drentsche Aa-gebied* (Habitatrichtlijngebied) is aangewezen voor enkele habitattypen en habitatrichtlijnsoorten.

Het plangebied en de directe omgeving biedt op geen enkele wijze geschikt leefgebied voor de aangewezen natuurwaarden van deze drie Natura 2000-gebieden. Er is daardoor geen relevante ecologische relatie tussen het plangebied en deze drie natuurgebieden.

Een mogelijke uitzondering hierop is een relatie die optreedt door een toename van stikstofemissie in de uitvoeringsfase en in de fase daarna door een wijziging in het gebruik van het plangebied. Hieronder is de regelgeving omtrent stikstofemissie beschreven.

Stikstofdepositie

Een toename van de stikstofdepositie kan schadelijk zijn voor Natura 2000-gebieden die zijn aangewezen voor de bescherming van stikstofgevoelige habitattypen en soorten. Bij een toename van de depositie op dergelijke natuurwaarden, kan sprake zijn van een Natura 2000-activiteit en is een vergunning volgens de Ow nodig. Een verandering van de stikstofdepositie door activiteiten of handelingen wordt bepaald met behulp van een AERIUS berekening.

Bij de berekening van de toename in stikstofdepositie met behulp van AERIUS Calculator worden alleen effecten meegenomen die plaatsvinden binnen een straal van 25 kilometer rondom het plangebied. Er zijn stikstofgevoelige habitattypen aanwezig binnen deze straal. Deze bevinden zich in de Natura 2000-gebieden Drentsche Aa-gebied en Norgerholt.

Om die reden is het nodig om voor zowel de aanlegfase als de gebruiksfase van de plannen de verwachte extra stikstofdepositie te bepalen met behulp van een AERIUS-berekening. Als uit de berekening blijkt dat er een stikstofdepositie van meer dan 0,00 mol N/ha/j optreedt op een stikstofgevoelig habitatype of leefgebied, zijn mogelijk vervolgstappen aan de orde. Hierbij valt

te denken aan het uitvoeren van een passende beoordeling, of intern of extern salderen. De mogelijkheden hiertoe moeten per situatie beoordeeld worden.

Conclusie voortoets

Om te bepalen of er een kans is op een (significant) negatief effect op de instandhoudingsdoelen van de nabijgelegen Natura 2000-gebieden, is een bepaling van de mogelijke toename in stikstofdepositie noodzakelijk. Om die reden is voor de uitvoering van de plannen een AERIUS-berekening nodig. Ten aanzien van overige aspecten is door uitvoering van de plannen geen (significant) negatief effect op de instandhoudingsdoelen van de nabijgelegen Natura 2000-gebieden te verwachten en is er geen sprake van een Natura 2000-activiteit.

3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied is geen onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (zie figuur 2). Ten noordwesten en ten zuiden van het plangebied ligt op een afstand van respectievelijk 1,5 en 2 km NNN-gebied. Er gaat als gevolg van het voornemen geen NNN-gebied verloren. Ook worden de NNN-gebieden vanwege de grote afstanden tot het plangebied niet verstoord door de werkzaamheden. Negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN-gebieden worden daarom uitgesloten. Het voornemen veroorzaakt geen conflict met het beschermingsregime voor NNN-gebieden.

3.3 Overige vormen van gebiedsbescherming

Provincie Groningen kent naast het NNN ook nog de volgende vormen van gebiedsbescherming: natuurgebied buiten NNN, Leefgebied weidevogels, Leefgebied akkervogels en Ganzenfoerageergebied.

Figuur 2 laat zien dat in of in de directe omgeving van het plangebied geen gebieden liggen die zijn aangewezen als natuurgebied buiten NNN, Leefgebied weidevogels, Leefgebied akkervogels of Ganzenfoerageergebied. Effecten op deze gebieden kunnen daarom op voorhand worden uitgesloten. De beoogde werkzaamheden veroorzaken daardoor geen conflict met de regelgeving ten aanzien van deze vormen van gebiedsbescherming.

3.4 Conclusie gebiedsbescherming

Om te bepalen of er een kans is op een (significant) negatief effect op de instandhoudingsdoelen van de nabijgelegen Natura 2000-gebieden en er derhalve sprake is van een Natura 2000 activiteit, is een bepaling van de mogelijke toename in stikstofdepositie noodzakelijk. Om die reden is voor de aanlegfase een AERIUS-berekening nodig. Ten aanzien van overige aspecten is door uitvoering van de plannen geen (significant) negatief effect op de instandhoudingsdoelen van de nabijgelegen Natura 2000-gebieden te verwachten.

4. Soortbescherming en beoordeling

Voor de bescherming van soorten is in de Ow en de daaraan verbonden AMvB's een indeling gemaakt, waardoor drie beschermingscategorieën zijn ontstaan:

- soorten van de Europese Vogelrichtlijn;
- soorten van de Europese Habitatrichtlijn (en van het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn, met uitzondering van vogels);
- andere soorten, met een bescherming op nationaal niveau. Per provincie is vastgesteld welke van die soorten wel, en welke niet onder een vrijstellingsregeling vallen. Die vrijstelling geldt alleen voor specifieke activiteiten die benoemd zijn in de relevante provinciale omgevingsverordening en kan bijvoorbeeld gelden voor activiteiten in het kader van voor ruimtelijke ontwikkeling.

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is aangegeven voor welke schadelijke handelingen die betrekking hebben op de beschermde soorten van bovengenoemde categorieën sprake is van een vergunningplicht (resp. in art. 11.37 (vogels), 11.46 (habitatrichtlijnsoorten) en 11.54 (andere soorten)).

Voor alle inheemse planten- en diersoorten geldt daarnaast een algemene zorgplicht (art. 1.6 en 1.7 Ow) en voor een groot aantal soorten ook een specifieke zorgplicht (art. 11.27 Bal). Met de algemene en specifieke zorgplicht wordt beoogd negatieve gevolgen van activiteiten op inheemse plant- en diersoorten zoveel als redelijkerwijs mogelijk is te voorkomen of te beperken. Een belangrijk onderdeel van de zorgplicht is het tijdig laten uitvoeren van een ecologische beoordeling, zoals een ecologische quickscan. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de (specifieke) zorgplicht.

4.1 Algemeen

Het plangebied is onderdeel van het grotere recreatiegebied Grunopark. Door de verschillende activiteiten in het gebied en de omgeving vindt er een bepaalde mate van verstoring plaats. Mede door de voedselrijke bodem wordt hier geen grote soortenrijkdom verwacht. Door deze omstandigheden kan op voorhand worden geconcludeerd dat binnen het plangebied geen wettelijk beschermde soorten voorkomen die tot de volgende soortgroepen behoren:

- vaatplanten
- ongewervelde diersoorten
- reptielen

De redenen die aan deze conclusie ten grondslag liggen, zijn één of meer van de volgende:

- Het plangebied ligt niet binnen het verspreidingsgebied van deze soorten.
- Het plangebied biedt geen geschikte biotopen voor deze soorten.
- Uitstralende effecten van de beoogde werkzaamheden reiken niet dermate ver buiten het plangebied dat daardoor (mogelijk) leefgebied van deze soorten wordt beïnvloed.

Conclusie

De herinrichting van het plangebied leidt niet tot schadelijke handelingen in de zin van art.11.46 en 11.54 van het Bal ten aanzien van vaatplanten, ongewervelden of reptielen.

4.2 Vissen

Vissoorten artikel 11.46 Bal

Volgens de verspreidingsgegevens (www.ravon.nl, NDFF) ligt het plangebied buiten het verspreidingsgebied van de vissoorten die beschermd zijn volgens artikel 11.46 van het Bal. Het plangebied is voor dergelijke soorten niet geschikt, aangezien deze soorten (Steur en Houting) zijn gebonden aan grote rivieren en grote binnenwateren. Deze soorten worden hier dan ook niet verwacht. De beoogde werkzaamheden leiden niet tot schadelijke handelingen ten aanzien van deze vissoorten.

Vissoorten 11.54 Bal: niet-vrijgestelde soorten

Uit verspreidingsgegevens blijkt dat in de omgeving van het plangebied een vissoort van artikel 11.54 Bal kan voorkomen, die buiten de provinciale vrijstellingsregeling valt. Het betreft de Grote modderkuiper. Bij een inventarisatie van Grote modderkuiper in de omgeving van Meerstad, is deze soort echter niet aangetroffen (Terpstra 2023). Tevens zijn de Grunoplas en de sloten in het plangebied ongeschikt voor deze soort. De beoogde werkzaamheden leiden daarom niet tot schadelijke handelingen ten aanzien van de Grote modderkuiper als bedoeld in artikel 11.54 van het Bal.

Conclusie vissen

De geplande werkzaamheden leiden niet tot schadelijke handelingen in de zin van art.11.46 en 11.54 van het Bal ten aanzien van vissen. Wel is het van belang om bij het uitvoeren van werkzaamheden in waterlopen de specifieke zorgplicht flora en fauna in acht te nemen. Hier wordt in hoofdstuk 5 dieper op ingegaan.

4.3 Amfibieën

Amfibieën artikel 11.46 Bal

Volgens de verspreidingsgegevens (www.ravon.nl, NDFF) ligt het plangebied in het verspreidingsgebied van amfibieënsoorten die beschermd zijn volgens artikel 11.46 van het Bal. Het gaat om de Poelkikker en de Heikikker.

In 2022 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beide soorten in het Grunopark en de wijde omgeving (Terpstra, 2023). In en rond de plangebieden zijn de soorten niet aangetroffen. De meest dichtbij gelegen waarneming van Heikikker bevindt zich aan ten noorden van het tracé aan de noordkant van de Wierden en het Grunopark, buiten de invloedssfeer van de beoogde werkzaamheden. Poelkikker is in deze omgeving niet aangetroffen.

Amfibieënsoorten artikel 11.54 Bal: niet-vrijgestelde soorten

Uit verspreidingsgegevens blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen amfibieënsoorten van artikel 11.54 Bal voorkomen, die buiten de provinciale vrijstellingsregeling vallen. Het plangebied ligt buiten hun verspreidingsgebied en biedt voor deze soorten geen geschikt leefgebied. De beoogde werkzaamheden leiden niet tot schadelijke handelingen ten aanzien van niet-vrijgestelde amfibieënsoorten als bedoeld in artikel 11.54 van het Bal.

Amfibieënsoorten artikel 11.54 Bal: vrijgestelde soorten

In de omgeving van het plangebied leeft een aantal algemeen voorkomende amfibieënsoorten, waarvoor binnen de provincie Groningen een vrijstellingsregeling geldt bij projecten voor ruimtelijke ontwikkeling. Dit zijn de soorten Gewone pad, Bastaardkikker, Meerkikker, Bruine kikker en Kleine watersalamander.

Voor deze soorten kan het plangebied voortplantingsgebied, foerageergebied en/of overwinteringsbiotoop bieden. Op grond van de vrijstelling leiden deze werkzaamheden niet tot schadelijke handelingen in de zin van art. 11.54 Bal. Wel moet worden voldaan aan de specifieke zorgplicht, zie hoofdstuk 5.

Conclusie amfibieën

De geplande werkzaamheden leiden niet tot schadelijke handelingen in de zin van art. 11.46 en 11.54 van het Bal ten aanzien van amfibieën. Wel dient ten aanzien van amfibieën te worden voldaan aan de specifieke zorgplicht.

4.4 Vogels

Alle in Nederland van nature voorkomende vogelsoorten zijn beschermd. Verstoring of aantasting van nesten en de directe omgeving daarvan is niet toegestaan zonder vergunning (art. 11.37 Bal). Voor de meeste soorten gaat het om de nestplaatsen die tijdens het broedseizoen in gebruik zijn. In de Ow en bijbehorende AMvB's is geen standaardperiode voor het broedseizoen opgenomen. De meeste Nederlandse vogelsoorten broeden in het broedseizoen, dus tussen half maart en half juli. Er zijn echter ook soorten die eerder starten en soorten die zelfs in september nog broeden. Het gaat erom of er een broedgeval is dat verstoord kan worden. Voor een aantal soorten geldt een jaarronde bescherming van de nestplaats.

Tijdens het veldbezoek bleek dat niet kan worden uitgesloten dat binnen en nabij het plangebied nestplaatsen van vogels voorkomen, bijvoorbeeld in bomen en struiken, ruigtes en grasland. Het gaat dan om vogelsoorten zoals Merel, Winterkoning, Pimpelmees, Roodborst, etc. In 2022 is door Terpstra (2023) in het plangebied een territorium van de Spotvogel en Koekoek aangetroffen. Beide soorten zijn als respectievelijk gevoelig en kwetsbaar opgenomen in de Rode lijst. De beoogde werkzaamheden kunnen nestplaatsen van voornoemde soorten verstoren of aantasten.

Vogels beschermd tijdens de broedperiode

Er zijn verschillende mogelijkheden om schadelijke handelingen ten aanzien van broedende vogels te voorkomen. Zo geldt ten aanzien van de meeste broedvogelsoorten dat de werkzaamheden niet mogen starten binnen het hierboven genoemde broedseizoen. Het is toegestaan om werkzaamheden reeds voor aanvang van het broedseizoen te starten, zodat broedpogingen in het werkgebied door die verstoring achterwege zullen blijven. Het is tevens toegestaan om vooraf aan de broedperiode potentiële nestlocaties ongeschikt te maken. Er dient te worden voorkomen dat er alsnog broedgevallen ontstaan die kunnen worden verstoord. Dat kan door het afdekken of verwijderen van potentiële broedplaatsen, zoals constructies, opgeslagen goederen, afvalhopen en steile zand- en grondwanden (broedplaatsen voor Oeverwaluw). Mochten er toch vogels tot broeden komen die door de werkzaamheden kunnen worden verstoord, dan moeten die werkzaamheden worden gestaakt tot na de broedperiode van de betreffende soort(en).

Lijst van Groninger soorten

De provincie Groningen heeft in 2020 een lijst opgesteld van soorten die belangrijk zijn voor het natuurbeleid van de provincie (Provincie Groningen, 2020). Dit is een vertaling van de zorgplicht die de provincie wettelijk gezien moet dragen voor alle in het wild levende planten en dieren. In de lijst zijn soorten opgenomen waarvan een meer dan evenredig deel van de landelijke populatie in de provincie leeft en op een internationale Conventielijst of nationale Rode lijst staan en/of die bestuurlijk relevant zijn in het kader van ANLb of de Natte as. Voor soorten met een rode of oranje kleur heeft de provincie prioriteiten gesteld om concrete acties uit te voeren voor het behouden of verbeteren van de provinciale staat van instandhouding. Tijdens het onderzoek van Terpstra (2023) zijn in het westelijk deel van het plangebied territoria aangetroffen van Wilde eend en Spotvogel. Beide soorten zijn als 'rood' opgenomen in de lijst van Groninger soorten. Door de aanleg van de weg gaan territoria van beide soorten verloren. In dat geval is er een knelpunt met het provinciaal beleid dat moet voorkomen dat deze soorten verder in aantallen achteruit gaan. Daarom wordt geadviseerd om hierover in overleg te treden met het bevoegd gezag.

Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Buiten het broedseizoen vallen de meeste nestplaatsen niet onder de bescherming van Omgevingswet, maar een aantal vogelsoorten maakt gedurende het gehele jaar gebruik van de nestplaats of keert bijvoorbeeld jaarlijks terug op dezelfde plaats. Het gaat om soorten uit categorie 1 t/m 3. Hun nesten en de functionele leefomgeving daarvan worden het gehele jaar beschermd. Daarnaast zijn er vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten die jaarlijks terugkeren naar hetzelfde nest en die niet of nauwelijks in staat zijn zelf een nest te bouwen (categorie 4). Verder zijn er vogelsoorten die weliswaar terugkeren naar de plaats of de omgeving waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die wel zo flexibel zijn dat als de broedplaats verloren gaat, ze zich elders kunnen vestigen (categorie 5). Deze nestplaatsen zijn alleen jaarrond beschermd als er sprake is van ecologisch zwaarwegende redenen.

Op dit ogenblik hanteren RVO en bijna alle provincies hun eigen lijsten van vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen. Een dergelijke lijst is niet opgesteld door de provincie Groningen. Ze accepteert wel de lijsten van andere bevoegd gezagen. Met deze lijsten als hulpmiddel kan vervolgens voor de Groningse situatie worden bepaald of een nest, als dit verloren gaat, al of niet moet worden beschouwd als jaarrond beschermd. Daarnaast hanteert de provincie Groningen de regel dat ook de nesten van weide- en akkervogels een jaarrond beschermde status hebben als er ecologisch zwaarwegende redenen zijn. Hieronder wordt dieper ingegaan op de verschillende soortgroepen.

Weide- en akkervogels

In 2022 is het plangebied en de omgeving onderzocht op de aanwezigheid van broedende weide- en akkervogels (Terpstra 2023). Uit het onderzoek komt naar voren dat er in en rond het plangebied één weidevogelsoort is aangetroffen. Het gaat om Graspieper die broedt in de graslanden ten westen van het Grunopark. De soort is ook als kwetsbaar opgenomen in de Rode lijst. Door de aanleg van de weg worden territoria van deze soort meer verstoord en is er een kans dat ze zullen verdwijnen. Er is in de directe omgeving van het plangebied echter voldoende oppervlak aan grasland aanwezig dat geschikt is als broedgebied voor de Graspieper en waar de soort ook is vastgesteld (zie Terpstra 2023). Om deze reden worden de territoria die verloren gaan niet als jaarrond beschermd aangemerkt en is er geen sprake van een schadelijke handeling in de zin van art. 11.37 Bal.

Wel is het de bedoeling om mettertijd ook de rest van het agrarische gebied in de directe en wijde omgeving van het plangebied bouwrijp te maken, of om te vormen naar andere vormen

van natuur, dit in het kader van het bouwproject Meerstad. De effecten op de hier broedende akker- en weidevogels zijn beschreven in de “Ecologische beoordeling realisatie Meerstad (Fase 1)” (Van der Heijden 2025). Hieruit komt naar voren dat grootschalige aantasting van broedbiotoop van akker- en weidevogels zal leiden tot een verslechtering van de huidige staat van instandhouding van akker- en weidevogels in het gebied Meerstad. Dit betekent dat in dat geval de territoria van akker- en weidevogels, inclusief Graspieper, als jaarrond beschermd kunnen worden aangemerkt en dat er dus sprake is van een schadelijke handeling van art. 11.37 van het Bal. Op basis van het voornoemde rapport is inmiddels een vergunning voor een flora- en fauna activiteit ten aanzien van akker- en weidevogels aangevraagd bij het bevoegd gezag (provincie Groningen).

Categorie 1 t/m 3

Het gaat hier uitsluitend om gebouwbewonende soorten als Huismus, Gierzwaluw en Ringmus. Uit Terpstra (2023) blijkt dat deze soorten niet aanwezig zijn in de bebouwing in het plangebied. Ook blijkt uit het gebiedsbezoek dat de te slopen gebouwen in het plangebied niet geschikt zijn voor deze soorten. Er is daarom geen sprake van een schadelijke handeling in de zin van art. 11.37 ten aanzien van jaarrond beschermde nestplaatsen van categorie 1 t/m 3.

Overige soorten van categorie 5

In en rond de geplande ontsluitingsweg broeden diverse soorten broedvogels waarvan de nestplaatsen behoren tot categorie 5 van jaarrond beschermde nestplaatsen. Het gaat om Gekraagde roodstaart, Boomkruiper, Grote bonte specht en Spreeuw (zie Terpstra 2023). De betreffende nestplaatsen gaan fysiek verloren of worden zodanig door werkzaamheden verstoord dat er een gerede kans is dat ze verloren gaan. Hieronder wordt per soort nagegaan in hoeverre de betreffende soorten als jaarrond beschermd kunnen worden beschouwd en of er sprake is van een schadelijke handeling in de zin van art. 11.37 Bal.

Gekraagde roodstaart en Grote bonte specht - Beide soorten leven in oude gemengde bossen. In principe is het hele Grunopark met zijn oude loofbomen geschikt als broedgebied voor Gekraagde roodstaart en Grote bonte specht. Er zijn dus voldoende uitwijkplekken voor beide soorten, zodat ze niet als jaarrond beschermd worden beschouwd. Het verlies van één of twee nestplaatsen van Grote bonte specht en Gekraagde roodstaart leidt daarom niet tot een schadelijke handeling in de zin van art. 11.37 Bal.

Boomkruiper - Deze soort leeft in bossen, parken en tuinen. Hier broeden ze achter loszittend schors, oude nestkasten, tussen klimopbegroeiingen en andere plekken. Dergelijke plekken zijn in voldoende mate aanwezig rondom het plangebied, met name in de resterende delen van het Grunopark. Daarnaast is de staat van instandhouding van de soort gunstig. De Boomkruiper wordt daarom niet als jaarrond beschermd beschouwd. Het verlies van enkele nestplaatsen van Boomkruiper leidt daarom niet tot een schadelijke handeling in de zin van art. 11.37 Bal.

Spreeuw - De soort broedt in holtes van bomen, nestkasten en in bebouwing. Dergelijke plekken zijn in voldoende mate aanwezig in de omgeving, met name in de resterende delen van het Grunopark en in de bebouwing van de nabijgelegen boerderijen en in de bebouwde kom van het nabijgelegen Engelbert. De Spreeuw wordt daarom niet als jaarrond beschermd beschouwd. Het verlies van enkele nestplaatsen van de soort leidt daarom niet tot een schadelijke handeling in de zin van art. 11.37 Bal.

Ten aanzien van bovengenoemde soorten geldt wel de specifieke zorgplicht flora en fauna. Hier wordt in hoofdstuk 5 nader op ingegaan.

Conclusie vogels

- De beoogde werkzaamheden kunnen leiden tot een schadelijke handeling in de zin van art. 11.37 lid b en d wanneer broedende vogels en hun nesten worden verstoord. Hierboven staan maatregelen die kunnen voorkomen dat dit optreedt.
- In het plangebied is een nestplaats van Spotvogel en van Wilde eend vastgesteld. Het gaat hier om soorten die onderdeel uitmaken van de Provinciale lijst van Groninger soorten. Door het voornemen gaan beide nesten verloren. In dat geval is er een knelpunt met het provinciaal beleid dat moet voorkomen dat deze soorten verder in aantallen achteruit gaan. Daarom wordt geadviseerd om hierover in overleg te treden met het bevoegd gezag (provincie Groningen).

4.5 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn beschermd. Hierdoor gelden voor deze soorten striktere beoordelingsgronden bij vergunningaanvragen dan bij de meeste andere beschermde zoogdiersoorten. Om deze reden worden de vleermuizen hier in een aparte paragraaf besproken en worden de 'overige zoogdiersoorten' in paragraaf 4.6 behandeld.

Een aantal vleermuissoorten komt ook in en rond het plangebied voor, zoals Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis, Laatvlieger en Watervleermuis (Terpstra (2023)). Voor vleermuizen zijn drie onderdelen van het leefgebied van belang, namelijk verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes. Deze indeling wordt ook gebruikt bij effectbeoordelingen.

Verblijfplaatsen

In zowel de zomerperiode als de baltsperiode hebben vleermuizen in Nederland hun verblijfplaatsen voornamelijk in gebouwen en bomen. Tijdens de winter verblijven zij onder andere in gebouwen, bomen, bunkers en kelders.

Tijdens een voorverkenning is vastgesteld dat de gebouwen die worden gesloopt geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Om deze reden is hier in het najaar van 2024 en voorjaar/zomer 2025 een inventariserend onderzoek opgestart naar de aanwezigheid van vleermuizen in de gebouwen. Het onderzoek is gebaseerd op vijf veldbezoeken en heeft plaatsgevonden conform het Vleermuisprotocol 2021 (Ministerie van EZ, Netwerk Groene Bureaus). De te slopen gebouwen en de omgeving zijn tijdens de veldbezoeken 's nachts onderzocht met behulp van batdetectoren van het type Pettersson D240x (heterodyne/time expansion) en Batlogger M (realtime). Hierbij zijn twee personen ingezet die het hele onderzoeksgebied konden overzien. In tabel 1 staan de data van het veldbezoek aangegeven.

Uit het onderzoek komt naar voren dat er in het onderzoeksgebied twee gebouwen aanwezig zijn met elk een balts-/paarverblijf van Gewone dwergvleermuis (figuur 3 en 4). Er zijn geen kraam- of zomerverblijfplaatsen vastgesteld in de gebouwen.

Omdat de gebouwen worden gesloopt gaan de balts-paarverblijfplaatsen van Gewone dwergvleermuis verloren. In dat geval is er sprake van een schadelijke handeling in de zin van art. 11.46 Bal ten aanzien van verblijfplaatsen van Gewone dwergvleermuis. Dit betekent dat er een omgevingsvergunning moet worden aangevraagd voor het uitvoeren van een flora- en fauna activiteit.

Tabel 1 - Overzicht van de onderzoeksinspanning en de weersomstandigheden tijdens het onderzoek naar vleermuizen in de te slopen gebouwen in het Grunopark.

bezoek	datum	doel	tijd	Temp (°C)	neerslag	Wind (Bft)
1	21-8-2024	Balts-/paarverblijf	20:45 - 23:00	15	geen	ZW3
2	19-9-2024	Balts-/paarverblijf	19:45 - 24:00	12	geen	NO3
3	20-5-2025	Kraam/zomerverblijf	21:30 - 23:30	8	geen	NW2
4	11-6-2025	Kraam/zomerverblijf	22:00 - 00:15	17	geen	NO3
5	30-6-2025	Kraam/zomerverblijf	2:30 - 05:15	15	geen	ZO2

Verder is door Terpstra (2023; zie figuur 3) in een aantal bomen in het plangebied een balts-/paarverblijfplaats aangetroffen van Gewone dwergvleermuis en Rosse vleermuis. Beide bomen worden gespaard, waarbij de boom met de balts-/paarverblijfplaats van Gewone dwergvleermuis wordt geïntegreerd in de berm van de weg. Ten aanzien van verblijfplaatsen in de bomen worden er geen negatieve effecten verwacht.

Foerageergebieden

Het plangebied en de ruime omgeving daarvan zijn in gebruik als foerageergebied voor (een deel van) de hierboven genoemde soorten (Terpstra 2023). Ook tijdens het vleermuisonderzoek dat in 2024 en 2025 is uitgevoerd (zie tabel 1) zijn foeragerende vleermuizen vastgesteld. Het ging hier voornamelijk om Gewone dwergvleermuis en een enkele Laatvlieger. Ook werden er af en toe overvliegende Rosse vleermuizen waargenomen.

De aanleg van de ontsluitingsweg zal mogelijk leiden tot verlies van een deel van het foerageergebied van vleermuizen. Dit zal echter niet tot gevolg hebben dat verblijfplaatsen verloren gaan. Reden hiervoor is dat er in de omgeving voldoende geschikt foerageergebied aanwezig is waar de vleermuizen naar toe kunnen uitwijken. De functionaliteit van verblijfplaatsen in de omgeving wordt om die reden niet aangetast.

Vliegroutes

Vleermuizen vliegen doorgaans langs onverlichte, lijnvormige landschapselementen en mijden open gebied. Zo kunnen (vaste) vliegroutes zijn ontstaan langs bosranden, bomenlanen, watergangen en gebouwen.

In de directe omgeving van het plangebied zijn veel lijnvormige landschapselementen aanwezig, zoals de aanwezige wegen, waterlopen, de bomenlaan langs de Hoofdweg en de bosranden aan de west- en oostzijde van het Grunopark. In 2022 is het plangebied en de omgeving onderzocht op de aanwezigheid van vliegroutes van vleermuizen (ATKB 2016, Terpstra 2023). Uit dit onderzoek komt naar voren dat de singels aan weerszijden van het Grunopark kunnen worden beschouwd als essentiële vliegroute voor Gewone dwergvleermuis. Dit geldt ook voor de Borgsloot ten zuiden van het plangebied en de Kooilaan. Ook wordt in het onderzoek van Terpstra (2023) de bomenrij langs de Hoofdweg aangeduid als een mogelijke vliegroute voor vleermuizen (zie figuur 3).

Door de aanleg van de ontsluitingsweg worden de vliegroutes aan weerszijden van het Grunopark onderbroken. Hierdoor gaat de functionaliteit van de vliegroutes verloren. Hierdoor kunnen ook vaste verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetast. In dat geval is er sprake van een schadelijke handeling in de zin van art 11.46 Bal. Inmiddels is hierover schriftelijk gecorrespondeerd met het bevoegd gezag (provincie Groningen) (mail 10 september 2024). Het

Figuur 3 – Ligging van vleermuisverblijfplaatsen en vliegroutes van vleermuizen in en rond het plangebied. In de figuur zijn naast de resultaten van het onderzoek in 2024 en 2025 ook de resultaten van Terpstra (2023) opgenomen.

Figuur 4 – Ligging van de te slopen gebouwen in het Grunopark, het onderzoeksgebied en de gebouwen waar een balts-/paarverblijfplaats van Gewone dwergvleermuis is vastgesteld. Ook wordt de bebouwing in het naastgelegen klimpark verwijderd. Hier is een roestplaats van Kerkuil vastgesteld. De werkzaamheden in het klimpark zijn beoordeeld in van Assen (2024).

bevoegd gezag stelt dat er geen vergunning voor een flora- en fauna activiteit nodig is indien er vooraf compenserende maatregelen worden genomen waardoor de functionaliteit van de vliegroutes niet verloren gaat. Hierbij moet worden gedacht aan het realiseren van vleermuis 'hopovers'. Dit zijn geleidende elementen op en langs de ontsluitingsweg die ervoor zorgen dat de barrièrewerking van de ontsluitingsweg wordt opgeheven. De ligging en de dimensionering van de vleermuis hopovers wordt in een separaat Ecologisch werkprotocol verder uitgewerkt.

Conclusie vleermuizen

De aanleg van de ontsluitingsweg leidt tot schadelijke handelingen in de zin van art. 11.46 Bal ten aanzien van twee balts-/paarverblijfplaatsen van vleermuizen. Dit betekent dat er een omgevingsvergunning moet worden aangevraagd voor het uitvoeren van een flora- en fauna activiteit.

Door de aanleg van de ontsluitingsweg gaat de functionaliteit van twee vliegroutes van vleermuizen verloren. Hierdoor kunnen ook vaste verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetast. In dat geval is er sprake van een schadelijke handeling in de zin van art 11.46 Bal. Hiervoor kan *geen* vergunning worden aangevraagd. Dit betekent dat vooraf aan de maatregelen compenserende maatregelen moeten worden genomen, zodat de functionaliteit van de vliegroutes niet verloren gaat. Hiervoor dienen er natuurlijke of kunstmatige vleermuis 'hopovers' te worden gerealiseerd.

4.6 Overige zoogdiersoorten (exclusief vleermuizen)

Zoogdiersoorten artikel 11.46 Bal

Otter

Volgens de verspreidingsgegevens (NDFF) ligt het plangebied binnen het verspreidingsgebied van de Otter. De soort is namelijk in 2022 in het nabijgelegen Woldmeer waargenomen. Er zijn geen waarnemingen van de soort in de Grunoplas.

De Otter komt voor in oeverzones van allerlei soorten wateren. Voorwaarde voor de aanwezigheid is dat er voldoende rust en dekking is. Vaste verblijfplaatsen worden niet in en rond het plangebied verwacht, omdat de omgeving daarvoor niet geschikt is. Het is niet uitgesloten dat in de nabijheid van het plangebied, in de Grunoplas, door de Otter worden gefoerageerd. Het betreft geen essentieel foerageergebied omdat er voldoende alternatieven voorhanden zijn. Omdat de Otter een ruim territorium heeft en grote afstanden aflegt tijdens foerageren, is de kans op verstoring van de soort door de werkzaamheden in het plangebied verwaarloosbaar klein. Er zal daarom geen schadelijke handeling in het kader van 11.46 Bal optreden ten aanzien van foeragerende otters.

Ten zuiden van de Grunoplas, langs de Hoofdweg, ligt geen open water dat gebruikt kan worden door Otter. De aan te leggen ontsluitingsweg die langs de Hoofdweg wordt aangelegd vormt daarom in potentie daarom geen barrière voor trekkende otters. Verkeersslachtoffers als gevolg van overstekende otters worden daarom niet verwacht. Er zal daarom geen schadelijke handeling in het kader van 11.46 Bal optreden ten aanzien van migrerende otters.

Overige soorten

Overige soorten zoogdieren van deze beschermingscategorie, waar o.a. Bever onder valt, zijn (nog) niet in en rond de Grunoplas waargenomen. Ten aanzien van overige soorten zoogdieren van art. 11.47 Bal is er geen sprake van een schadelijke handeling.

Zoogdiersoorten artikel 11.54 Bal (niet-vrijgestelde soorten)

Rond het plangebied zijn door Terpstra (2023) waarnemingen gedaan van Steenmarter, Haas en Waterspitsmuis. Volgens dezelfde auteur komen mogelijk ook Bunzing en Hermelijn in lage dichtheden in de omgeving van het plangebied voor. De Grote bosmuis komt met name op de zandgronden voor van Drenthe. Er zijn echter (nog) geen waarnemingen van de soort in de omliggende uurhokken waar het plangebied in ligt. Ook tijdens het onderzoek van Terspra (2023) is de soort niet aangetroffen in het Grunopark. De soort is daarom hier niet aanwezig.

Hieronder wordt nagegaan of het plangebied geschikt is als vaste rust- of voortplantingsplaats voor (kleine) marterachtigen, Haas en Waterspitsmuis en of deze door het voornemen worden aangetast.

Marterachtigen (Steenmarter, Bunzing en Hermelijn)

Steenmarter, Bunzing en Hermelijn komen voor in gebieden met voldoende dekking in de vorm van struweel, houtwallen, bosschages en ruigtes. De Steenmarter is aangetroffen in het Grunopark (Terpstra 2023). De soorten Bunzing en Hermelijn zijn echter tijdens het onderzoek in 2022 niet aangetroffen. Wel wordt door dezelfde auteur gesteld dat beide soorten kunnen voorkomen met name de dichte bosschages en ruigtes die doorsneden worden door de ontsluitingsweg kunnen worden gebruikt als vaste rust- en verblijfplaats door voornoemde soorten. Verder worden de lijnvormige bosschages aan weerszijden van het Grunopark waarschijnlijk door de soorten gebruikt om zich door het landschap te verplaatsen.

Door de aanleg van de ontsluitingsweg gaan er mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen verloren. Daarnaast worden ook de lijnvormige elementen door de ontsluitingsweg doorbroken. Ook dit kan indirect ertoe leiden dat vaste verblijfplaatsen en migratieroutes verloren gaan. Verder kunnen door de ontsluitingsweg meer verkeersslachtoffers vallen. In dat geval is er sprake van een schadelijke handeling in de zin van art 11.54 Bal. Dit betekent dat er ten aanzien van Steenmarter, Bunzing en Hermelijn een omgevingsvergunning moet worden aangevraagd voor het uitvoeren van een flora- en fauna activiteit. Mocht de vergunning worden verleend, dan zal als preventieve en compenserende maatregel de voorwaarde worden gesteld dat de ontsluitingsweg voorzien wordt door faunapassages om zo veel mogelijk verkeersslachtoffers onder (kleine) marterachtigen te voorkomen.

Haas

Het leefgebied van de Haas omvat kleinschalig gras- en bouwland, open veld als akkers en weilanden, open bos, heide en kwelders. Hazen maken legers in bosranden, windkeringen, ruigtezomen, onder heggen en in hoog gras. Eerder onderzoek naar de aanwezigheid van Haas in de wijde omgeving (zie Terpstra 2023) wijst uit dat de Haas vrijwel niet aanwezig is in het Grunopark. Ook is het aangrenzende gebied De Wierden niet aangemerkt als belangrijk gebied voor de soort. De kans dat de aanleg van de ontsluitingsweg leidt tot verlies van vaste verblijfplaatsen is daarom erg klein. Er is daarom geen sprake van een schadelijke handeling in de zin van art. 11.54 Bal ten aanzien van Haas.

Waterspitsmuis

De Waterspitsmuis komt voor in en langs waterlopen met een rijke begroeiing en een goede waterkwaliteit. De soort is door Terpstra (2023) alleen vastgesteld bij Harkstede. Langs de oevers

van de Grunoplas is door dezelfde auteur de Waterspitsmuis niet gevangen. De kans dat de soort in het plangebied aanwezig is en er vaste verblijfplaatsen verloren gaan is daarom niet aanwezig. Daarnaast worden er geen ingrijpende werkzaamheden uitgevoerd langs de oevers van de Grunoplas en overige waterlopen in het plangebied. Er is daarom geen sprake van een schadelijke handeling in de zin van art. 11.54 Bal ten aanzien van Waterspitsmuis.

Zoogdiersoorten artikel 11.54 Bal (vrijgestelde soorten)

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van algemene grondgebonden zoogdiersoorten, zoals Egel, Ree, Vos en verschillende (spits)muizensoorten.

Voor deze soorten kan het plangebied foerageergebied en/of overwinteringsbiotoop bieden dat door de beoogde werkzaamheden kan worden aangetast. Op grond van de provinciale vrijstelling veroorzaken de beoogde werkzaamheden geen schadelijke handelingen in de zin van art. 11.54 Bal. Er zijn echter ten aanzien van deze soorten maatregelen nodig in het kader van de zorgplicht (Hoofdstuk 5).

Conclusie overige zoogdiersoorten

De beoogde werkzaamheden leiden tot schadelijke handelingen in de zin van art. 11.54 Bal ten aanzien van Steenmarter, Hermelijn en Bunzing. Voor deze drie soorten dient een omgevingsvergunning voor een flora en fauna activiteit te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag (provincie Groningen).

De beoogde werkzaamheden leiden niet tot schadelijke handelingen in de zin van art. 11.46 en 11.54 Bal (vrijgestelde soorten) ten aanzien van zoogdieren (exclusief vleermuizen). Wel dient ten aanzien van algemeen voorkomende zoogdiersoorten de zorgplicht in acht genomen te worden.

5. Zorgplicht

5.1 Specifieke zorgplicht Natura 2000

De specifieke zorgplicht Natura 2000 heeft betrekking op activiteiten in of in de directe nabijheid van Natura 2000-gebied. Omdat niet is gedefinieerd tot op welke afstand de specifieke zorgplicht geldt, gaat A&W er vooralsnog vanuit dat de specifieke zorgplicht Natura 2000 altijd van toepassing is als een plan of project leidt tot effecten op een Natura 2000-gebied. Uit de voortoets is gebleken dat er met zekerheid geen significante effecten optreden op de instandhoudingsdoelen. Gezien de grote afstand tot de Natura 2000-gebieden in de omgeving, zijn er ook geen versturende of verslechterende effecten te verwachten. Het nemen van passende preventieve of passende compenserende maatregelen is daarom niet aan de orde.

5.2 Specifieke zorgplicht flora en fauna

De specifieke zorgplicht heeft betrekking op (art. 11.27 Bal):

- Van nature in Nederland in het wild levende vogels (bijlage I vogelrichtlijn), en geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten;
- Van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de habitatrichtlijn;
- Dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX van het Bal of in de rode lijsten; en
- Voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats.

Om te bepalen of deze soorten aanwezig zijn in of nabij het plangebied, is gebruik gemaakt van bestaande gegevens ten aanzien van de verspreiding van soorten (NDFF, verspreidingsatlas.nl, Terpstra 2023) en is een inschatting gemaakt van de potentiële aanwezigheid op basis van de kenmerken van het plangebied. Gezien de voedselrijke aard van het plangebied worden er geen Rode Lijst-soorten verwacht van paddenstoelen, korstmossen, mossen en vaatplanten. Om dezelfde reden worden er geen permanente leefgebieden van bedreigde dagvlinders of bijen verwacht.

Veel soort(groepen) zijn gebonden aan water. Door de aanleg van de ontsluitingsweg wordt een aantal sloten gedempt. Deze bevatten voedselrijk water en nauwelijks waterplanten. Ten aanzien van haften, kokerjuffers, libellen, zoetwaterweekdieren, platwormen, steenvliegen en vissen worden er daarom geen soorten van de Rode lijst verwacht.

Voor een aantal soortgroepen is de specifieke zorgplicht wel van belang. Het gaat om vissen, vogels, amfibieën en zoogdieren. Zoals staat omschreven in de besprekingen van de soortgroepen in hoofdstuk 4, wordt potentieel leefgebied voor deze soortgroepen niet permanent negatief aangetast en/of is er voldoende alternatief leefgebied aanwezig. Het werken buiten de broedperiode valt samen met de rustperiode van de meeste amfibieënsoorten.

De volgende aanvullende preventieve maatregelen moeten worden toegepast om aan de zorgplicht te voldoen:

- Werk één richting op zodat aanwezige dieren kunnen vluchten;

- Beperk zo veel mogelijk de omvang van het werkgebied. Vermijd invloed op de omliggende oevers en bosschages.
- Bij het uitvoeren van werkzaamheden in bosschages in de wintermaanden dient vooraf de werkplekken te worden gecontroleerd op de aanwezigheid van overwinterende egels. Indien deze worden aangetroffen, dan dienen de dieren te worden verplaatst naar een nieuw winterverblijf.

Redelijkerwijs zijn er verder geen aanvullende preventieve maatregelen om negatieve effecten zo veel mogelijk te voorkomen.

5.3 Algemene zorgplicht

Op soorten die niet onder de specifieke zorgplicht flora en fauna vallen, is de algemene zorgplicht van toepassing. In dit geval zijn er geen aanvullende maatregelen noodzakelijk in het kader van de algemene zorgplicht.

6. Conclusie

Samenvattend en op basis van de voorgaande hoofdstukken heeft deze ecologische beoordeling geleid tot onderstaande conclusies.

Gebiedsbescherming

Natura 2000

De beoogde werkzaamheden veroorzaken geen conflict met de Omgevingswet, mits de initiatiefnemer een berekening uitvoert van de stikstofdepositie die optreedt tijdens de aanleg- en gebruiksfase. Als hierbij sprake is van een depositie groter dan 0,00 mol N/ha/j, dient een Passende beoordeling plaats te vinden of dienen maatregelen te worden getroffen om depositie van stikstof te voorkomen, bijvoorbeeld door het toepassen van saldering.

Overige vormen van gebiedsbescherming

De beoogde werkzaamheden veroorzaken geen conflict met de wet- en regelgeving ten aanzien van Natuurnetwerk Nederland (NNN), Leefgebied akkervogels, Leefgebied weidevogels of Ganzenfoerageergebied.

Soortbescherming

Broedvogels

De beoogde werkzaamheden leiden tot schadelijke handelingen in de zin van art. 11.37 van het Bal wanneer broedende vogels en hun nesten worden verstoord. In paragraaf 4.4 staan de maatregelen waarmee dit kan worden voorkomen.

Door de aanleg van de weg gaan territoria van Wilde eend en Spotvogel verloren. Het gaat om soorten die als 'rood' zijn opgenomen in de lijst van Groninger soorten. Daardoor is er een knelpunt met het provinciaal beleid dat moet voorkomen dat deze soorten verder in aantallen achteruit gaan. Daarom wordt geadviseerd om hierover in overleg te treden met het bevoegd gezag.

Vleermuizen

- De sloop van gebouwen te behoeve van de aanleg van de ontsluitingsweg leidt tot schadelijke handelingen in de zin van art. 11.46 Bal ten aanzien van balts-/paarverblijfplaatsen van vleermuizen. Dit betekent dat er een omgevingsvergunning moet worden aangevraagd voor het uitvoeren van een flora- en fauna activiteit.
- Door de aanleg van de ontsluitingsweg gaat de functionaliteit van twee vliegroutes van vleermuizen verloren. Hierdoor kunnen ook vaste verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetast. In dat geval is er sprake van een schadelijke handeling in de zin van art 11.46 Bal. Om dit te voorkomen is het noodzakelijk om vooraf compenserende maatregelen te nemen, zodat de functionaliteit van de vliegroutes niet verloren gaat. Hierbij moet worden gedacht aan het realiseren van vleermuis 'hopovers'.

Overige soorten zoogdieren

De beoogde werkzaamheden leiden tot schadelijke handelingen in de zin van art. 11.54 Bal ten aanzien van Steenmarter, Hermelijn en Bunzing. Voor deze drie soorten dient een omgevingsvergunning voor een flora en fauna activiteit te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag (provincie Groningen).

Overige beschermde soorten

De beoogde werkzaamheden leiden niet tot schadelijke handelingen in de zin van art.11.54 van het Bal ten aanzien van overige beschermde soorten.

Zorgplicht

In hoofdstuk 5 staan de maatregelen die van belang zijn om schade aan kwetsbare plant- en diersoorten te voorkomen en te beperken. Deze maatregelen vallen onder de specifieke zorgplicht.

7. Literatuur

- Assen, J.G. van 2024. Ecologische quickscan van sloopwerkzaamheden Klimpark Grunopark. A&W-rapport 24-120#2. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden
- Heijden, E. van der 2025. Ecologische beoordeling realisatie Meerstad fase 1 in Groningen. A&W-rapport 23-385b. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden
- Provincie Groningen, 2020. Natuurmonitor, Groninger soorten. Geraadpleegd in november 2022 op www.destaatvangroningen.nl.
- Terpstra, M. 2023. Natuurwaardenonderzoek Meerstad e.o. 2022. A&W-rapport 21-399b Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

Websites

- NDFF: <https://ndff-ecogrid.nl/>
- Natura2000.nl

Bijlage 1 Ligging van de ontsluitingsweg ten opzichte van de bomen in het gebied

